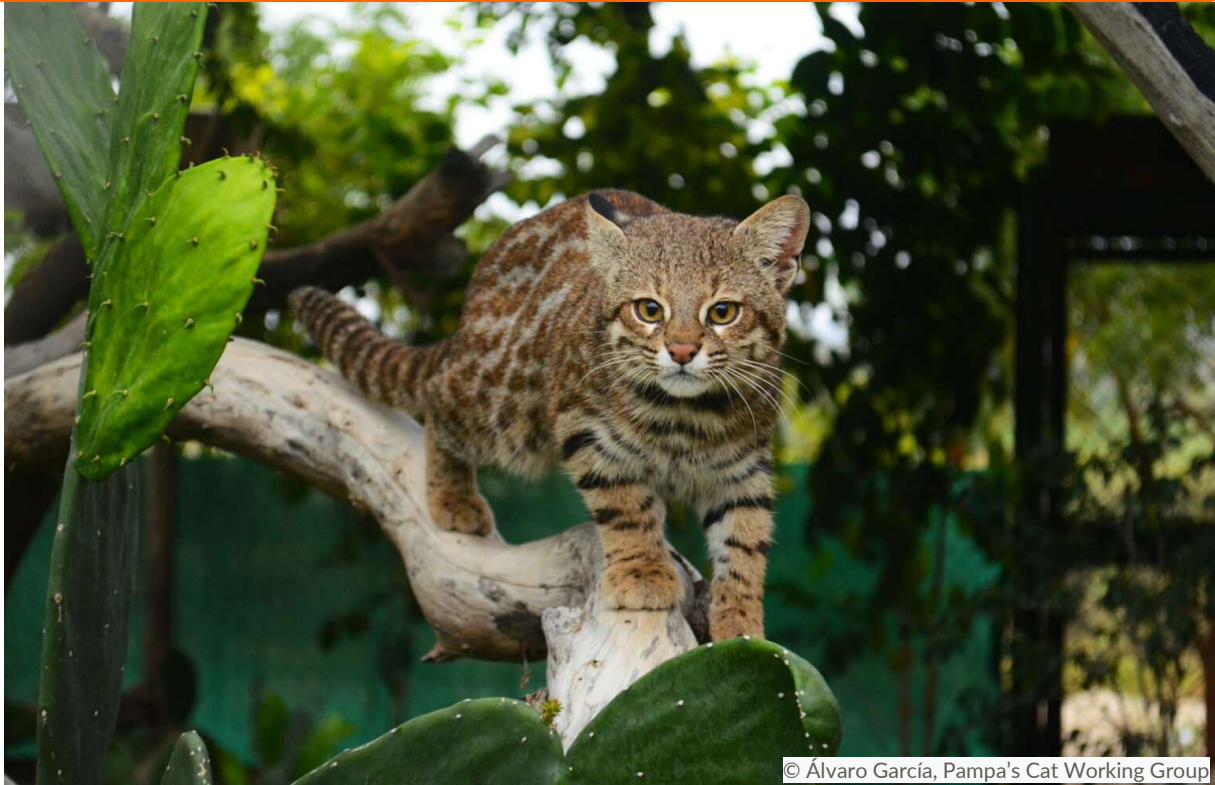

De pampakat

© Álvaro García, Pampa's Cat Working Group

De pampakat is iets groter dan de (gemiddelde) huiskat met een maximaal gewicht van zeven kilo. Hij is vernoemd naar de graslanden die in Zuid-Amerika voorkomen. Deze graslanden worden ook wel **pampa's** genoemd. Het dier weet echter in veel verschillende leefomgevingen te overleven en komt voor in veel verschillende kleuren en vachtpatronen. Opmerkelijk is zijn dikke vacht en zijn lange haren die hij ook kan opzetten om zo groter te lijken.

De pampakat speelt bij veel inheemse volken een belangrijke rol in de cultuur. In sommige tradities wordt hij gezien als **beschermers** van het land. Zijn afbeeldingen zijn teruggevonden in oude houtsnijwerken en kunstwerken.

De pampakat behoort samen met de Andeskat (bergkat), Geoffroy's kat, margay, nachtkat (kodkod), ocelot en de oncilla's tot het geslacht **Leopardus**. De pampakat wordt vaak verward met de Andeskat.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de pampakat te houden?	3
Wat voor soort dier is de pampakat?	3
Verschillende soorten?	4
Basisinformatie over de pampakat	5
Hoe ziet de pampakat eruit?	6
Waar leeft de pampakat?	7
Hoe leeft de pampakat?	8
Waarom gaat het steeds minder goed met de pampakat?	10
Waarom zou het erg zijn als de pampakat uitsterft?	11
Wat kun jij doen om de pampakat te helpen?	12
Wat doet Stichting SPOTS?	13
Hoe werkt Stichting SPOTS?	14
Leuke weetjes	15
Links	16

Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de pampakat te houden?

Omdat de pampakat zo'n mooi dier is en omdat er steeds minder pampakatten op de wereld zijn. Het is heel belangrijk dat er mensen zijn die de pampakat en andere dieren willen beschermen. Daarom moeten mensen weten dat de pampakat een supermooi en bijzonder dier is. Als jij dat tegen je klasgenoten vertelt, worden zij misschien wel net zo enthousiast als jij!

Verderop kun je lezen wat je nog meer kunt doen om de pampakat te helpen.

Wat voor soort dier is de pampakat?

De pampakat behoort tot de **katachtigen**. De katachtigen zijn verdeeld in **grote katten** en **kleine katten**. Het verschil wordt niet bepaald door hoe groot de kat is, maar door elf kleine botjes in de keel die samen het tongbeen vormen. Als de botjes aan elkaar zitten dan kan de kat spinnen en niet brullen. Dit zijn de 'kleine katten'. Dit zijn bijvoorbeeld de huiskat, de lynx en dus ook de pampakat. Als de botjes niet aan elkaar vast zitten, dan kan de kat brullen maar niet spinnen. Deze katten behoren tot de 'grote katten' (bijvoorbeeld de leeuw, tijger en jaguar).

De pampakat heeft ook een wetenschappelijke naam. Deze is vaak in het **Latijn**. De wetenschappelijke naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een eigen unieke naam geven zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over een dier praten. De Latijnse naam van de pampakat is **Leopardus colocolo**.

© Tom Brakefield van Photo Images via Canvas

Verschillende soorten?

Je kon al lezen dat alle dieren een **wetenschappelijke** naam hebben. Deze is voor de pampakat ***Leopardus colocolo***. Soms zie je daarachter nog een **derde** naam, bijvoorbeeld *Leopardus colocolo pajeros*. Deze derde naam geeft de **ondersoort** van het dier aan.

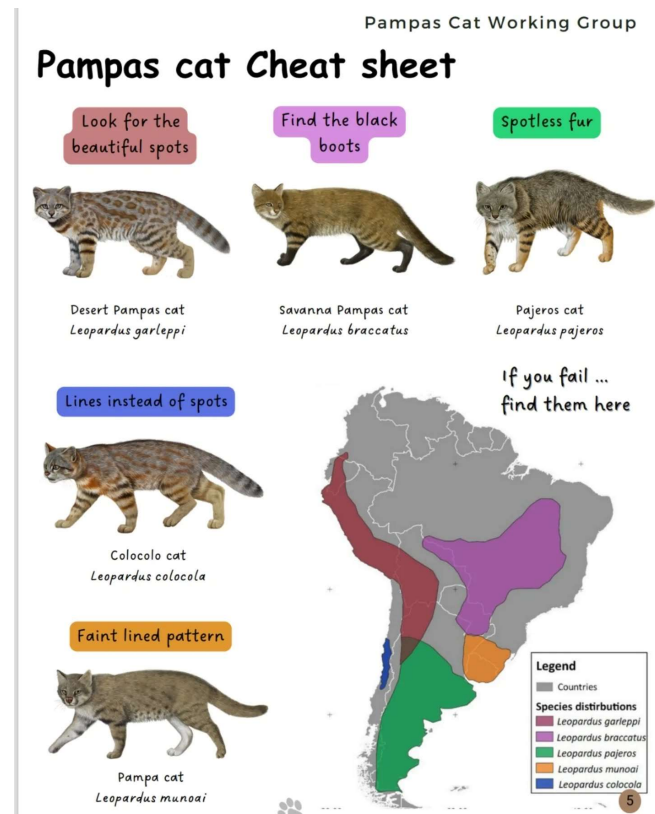
Er zijn kattensoorten die in verschillende gebieden voorkomen, en die gebieden **verschillen** vaak heel veel van elkaar in **landschap** of **temperatuur**. Ze leven dus in **andere omstandigheden**. Vaak zien die katten er in verschillende gebieden iets **anders** uit. Het zijn dan verschillende **ondersoorten**.

Er is nog veel discussie over het aantal ondersoorten bij de pampakat. De Pampa's Cat Working Group erkent op dit moment tenminste vijf ondersoorten die er allemaal iets anders uitzien, kijk maar eens op de afbeelding hiernaast.

De pampakat wordt vaak verward met de Andeskat (bergkat) met wie hij ook leefgebied deelt.

Hieronder zie je links de pampakat en rechts de Andeskat. Enkele verschillen (maar je moet wel heeeeel goed kijken om dit te zien);

- De oren van de pampakat hebben op de achterkant vaak een witte vlek;
- De Andeskat heeft een donkere neus en bij de pampakat is die meestal roze;
- De Andeskat heeft minder ringen op de poten dan de pampakat;
- De Andeskat heeft een langere staart.

Basisinformatie over de pampakat

Stam: Chordata (gewervelden)
Klasse: Mammalia (zoogdieren)
Orde: Carnivora (vleeseters)
Familie: Felidae (katachtigen)
Geslacht: Leopardus
Soort: colocolo
Lichaamslengte: Ongeveer 42 - 79 centimeter
Staartlengte: Ongeveer 23-29 centimeter
Gewicht: Gemiddeld tussen 3-7 kilogram
Mannetjes zijn over het algemeen groter en zwaarder dan de vrouwtjes.

Levensverwachting: Kan tot 19 jaar worden in gevangenschap. Het is onbekend hoe oud ze in het wild worden

© Pampa's Cat Working Group

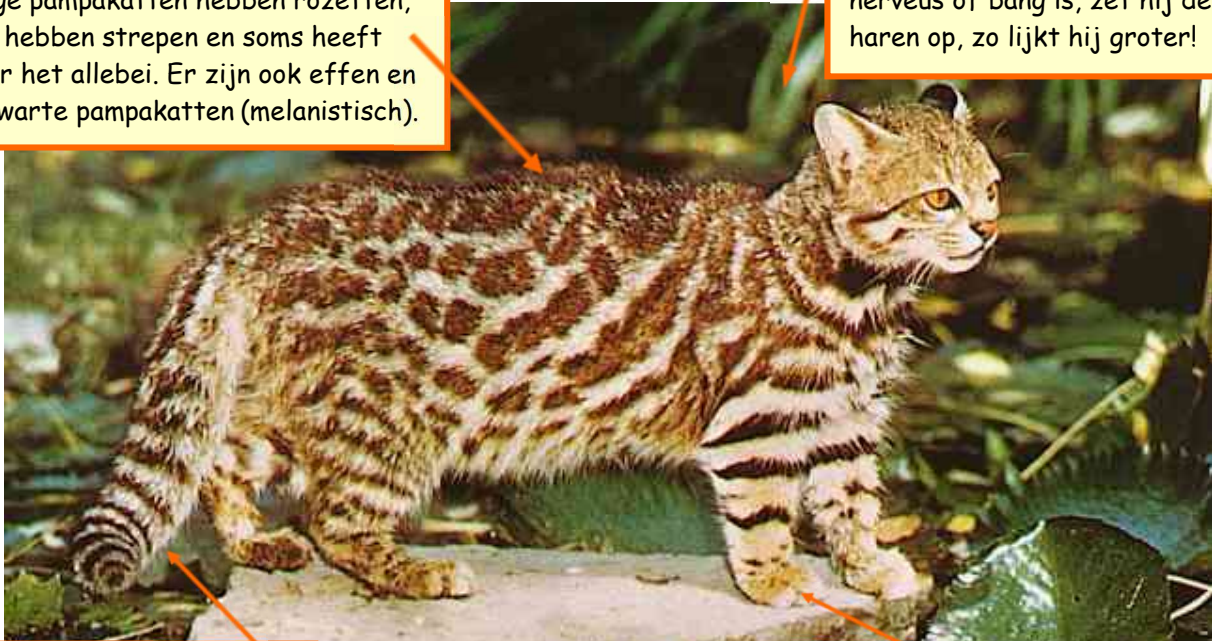
Hoe ziet de pampakat eruit?

Vacht

De vacht van de pampakat is dik, en kan veel verschillende kleuren hebben. Sommige pampakatten hebben rozetten, andere hebben strepen en soms heeft een dier het allebei. Er zijn ook effen en zelfs zwarte pampakatten (melanistisch).

Nek

De pampakat heeft lange haren, ook op de nek en rug. Als hij nerveus of bang is, zet hij deze haren op, zo lijkt hij groter!

Staart

De pampakat heeft een dikke, relatief korte staart met ringen. Het puntje van de staart is zwart.

Poten

De pampakat heeft strepen op zijn poten. Doordat hij kussentjes onder zijn poten heeft kan hij zachtjes door de bossen lopen. Met zijn scherpe klauwen vangt hij zijn prooi.

Op deze afbeelding zie je een zwarte (melanistische) pampakat.

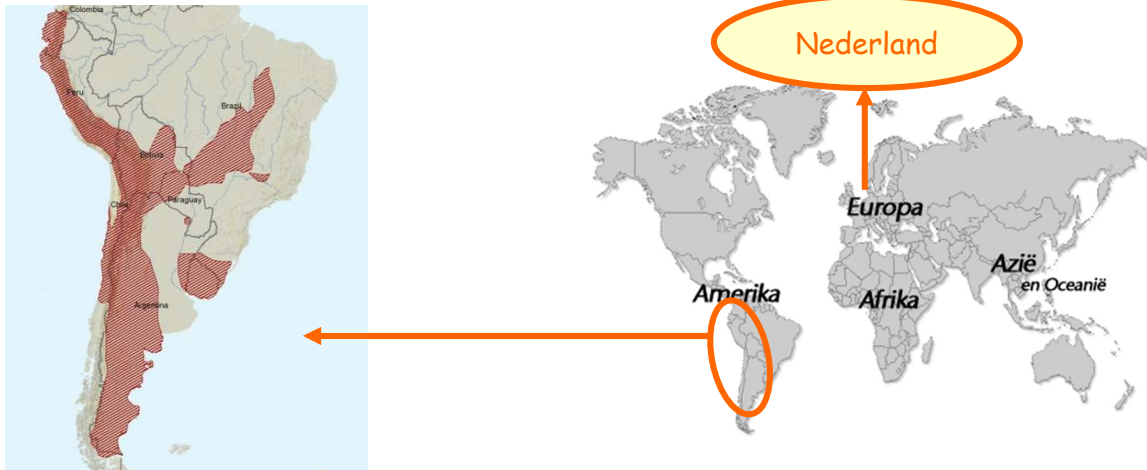
Met zijn **snorharen** kan de Pampakat ook in het donker de weg vinden. Zijn snorharen zitten aan de neus en kun je vergelijken met voelsprietten.

De pampakat heeft **scherpe hoektanden**, waarmee hij zijn prooi kan vangen en vasthouden.

Waar leeft de pampakat?

De pampakat komt voor in **Zuid-Amerika**. Hij leeft in landen als Argentinië, Uruguay, Bolivia, Paraguay, Ecuador en Brazilië. In het plaatje kun je aan de rode kleur zien waar ze voorkomen.

Het leefgebied van de pampakat is vrij **divers**, ze leven dus in verschillende gebieden. De dieren hebben zich op die verschillende gebieden aangepast en zien er daarom soms ook anders uit.

De pampakat kan zich goed aanpassen en is te vinden in besneeuwde gebieden, maar ook in woestijnen en droge bossen, op hoogtes van 0 tot 5.000 meter boven zeeniveau. Deze kat leeft over het algemeen het liefst in gebieden waar water is, zoals moerassen en in open gebieden zoals **pampa's** (subtropisch natuurlijk grasland dat in Zuid-Amerika voorkomt) waar hij zijn naam ook aan te danken heeft.

Hoe leeft de pampakat?

Er is nog weinig bekend over het gedrag en leefwijze van de pampakat. Het meest is vastgelegd middels **cameravallen** (zoals op de foto hieronder) of doordat onderzoekers enkele dieren van een radiocollar hebben kunnen voorzien. Uit die gegevens blijkt dat er meestal niet heel veel pampakatten in 1 gebied leven.

De meeste kattensoorten, en ook de pampakat, hebben een eigen **territorium**, zo wordt het gebied waarin ze leven genoemd. Om aan te geven waar de kat zijn of haar territorium heeft, sproeit hij met **urine** en laat **ontlasting** achter. Zo kan elke soortgenoot zien en ruiken dat hier al iemand woont.

De pampakat is waarschijnlijk vooral '**s nachts** actief. Hij leeft meestal **op de grond**.

Voortplanting

Pampakatten krijgen hun nestje veelal tussen april en juli. Wanneer het dier een partner zoekt, laat het een **speciale geur** achter op bomen of rotsen. Dit laat andere katten weten dat hij op zoek is naar een partner. Pampakatten blijven slechts een paar dagen samen om te paren. Daarna vertrekt het mannetje en zorgt het vrouwtje alleen voor de jongen.

Het vrouwtje zoekt een veilige plek om te bevallen, zoals een verborgen grot, een holle boom of dik gras. De jongen van kleine kattensoorten, en dus ook van de pampakat, worden ook wel **kittens** genoemd. Bij grote kattensoorten, zoals de leeuw, worden de jongen welpen genoemd.

Na een gemiddelde draagtijd van 80-85 dagen worden 1-3 kittens geboren. Deze kittens hebben een **pluizige vacht** en worden blind geboren.

Als de kittens ongeveer twee maanden oud zijn, leren ze van hun moeder hoe te jagen. Tussen de zes en acht maanden zijn ze klaar om **zelfstandig** te leven en gaan ze veelal op zoek naar eigen leefgebied. Ze zijn pas echt (seksueel) volwassen rond twee jaar.

De jacht en de prooien van de pampakat

De pampakat is een **carnivoor**. Dit betekent dat hij vlees eet. De dieren waarop de pampakat jaagt, worden **prooien** genoemd.

De pampakat is het meest actief in de nacht of vroege ochtend en avond, wanneer het koeler is en er meer dieren te vangen zijn. Pampakatten jagen vooral op de grond en bewegen zich heel stil, sluipen naar hun prooi en bespringen deze vervolgens als die dichtbij komt. Er zijn ook meldingen dat de pampakat prooidieren **uitgraaft**. Ze hebben scherpe klauwen en tanden waarmee ze hun voedsel vastbijten en vasthouden, zodat het niet kan ontsnappen.

Ze kunnen zelfs in het donker goed zien en hebben een sterk gehoor, waardoor ze de bewegingen van dieren die zich in het gras verstoppen, kunnen horen. De pampakat **verstoopt** soms zijn voedsel zodat andere dieren het niet kunnen afpakken.

De pampakat jaagt vooral op **kleine zoogdieren zoals muizen en ratten en op de grond levende vogels**. Ook reptielen zoals hagedissen en kleine slangen staan op het menu - de pampakat eet zelfs insecten zoals sprinkhanen. Het is bekend dat de pampakat flamingo's doodt. Ook is gezien dat hij pinguïnnesten plundert voor eieren en kuikens.

© Jhonatan Caledonio - Pampa's Cat Working Group

Waarom gaat het steeds minder goed met de pampakat?

Voor de meeste kattensoorten geldt dat er vroeger meer katten waren dan nu. Dit geldt ook voor de pampakat. De pampakat is in de meeste landen gelukkig beschermd. Maar er zijn toch een paar redenen waarom het niet zo goed gaat met de pampakat:

- ❃ **Verlies van leefgebied** - Doordat er steeds meer mensen komen, worden de steden groter, komen er meer wegen, meer plantages en boerderijen, en zo blijft er steeds **minder ruimte** voor de natuur. Zo blijft er dus ook minder leefruimte over voor de pampakat. De gebieden waarin de pampakat leeft, raken ook steeds meer **versnipperd**. Wat eerst een groot aaneengesloten gebied was, zijn nu allemaal kleine losse stukjes. Dit betekent dat de pampakat moeilijker naar andere gebieden kan trekken, en het lastiger is om soortgenoten te vinden. Hij moet daarvoor soms wegen oversteken en wordt daarbij soms aangereden door auto's;
- ❃ **Jacht** door de lokale bevolking **voor traditionele/culturele doeleinden**. De huiden van pampakatten of hun opgezette lichamen worden gebruikt in culturele ceremonies om vee en landbouw te zegenen;
- ❃ Doordat meer en meer land in gebruik wordt genomen door mensen, en deze vaak **vergif** inzetten tegen dieren zoals ratten en muizen, is er minder voedsel aanwezig voor de pampakat. Dit zorgt er ook voor dat deze dieren jacht gaan maken op pluimvee van boeren;
- ❃ Dit leidt ertoe dat boeren vervolgens **pampakatten doden**. De dieren komen ook terecht in vallen die zijn neergezet voor andere dieren;
- ❃ **Verkeersongevallen** en de **verspreiding van ziekten** als gevolg van de aanwezigheid van huisdieren;
- ❃ Er wordt ook nog steeds op dit dier gejaagd vanwege de **vacht** en in sommige gevallen omdat mensen dit dier als **huisdier** willen houden.

Afbeelding: natuurbeschermers van de Pampa's Cat Working Group plaatsen borden om automobilisten te waarschuwen dat er pampakatten leven. Zo proberen ze te voorkomen dat deze dieren worden aangereden

Er bestaat een lijst waarop staat hoe het met alle diersoorten van de wereld gaat. Dit is de **Rode Lijst**. Die lijst is gemaakt door een organisatie die het **IUCN** heet. IUCN staat voor de International Union for Conservation of Nature. In het Nederlands betekent dit: de internationale unie voor de bescherming van de natuur.

THE IUCN RED LIST
OF THREATENED SPECIES™

De pampakat staat ook op deze lijst, en heeft de status '**bijna bedreigd**'. Dit betekent dat er nu nog voldoende pampakatten zijn.

Toch zeggen wetenschappers dat het met enkele ondersoorten slecht gaat en dat de aantallen katten sterk afneemt. Zij pleiten voor meer onderzoek en betere bescherming van het dier.

Waarom zou het erg zijn als de pampakat uitsterft?

Dat is een goede, en heel belangrijke vraag. Je hebt vast al op school geleerd over hoe **dieren in de natuur met elkaar samenleven**. Dieren en planten vormen "**voedselketens**". Dit betekent dat dieren elkaar nodig hebben om te overleven. Vergelijk de natuur maar met een auto. Als je daar 1 onderdeel uithaalt, dan rijdt de hele auto niet meer goed. En het is natuurlijk ook gewoon verdrietig als zo'n mooi dier er straks niet meer is.

Copyright Sebastian-Kennerknecht

Wat kun jij doen om de pampakat te helpen?

Er zijn verschillende dingen die je kunt doen om de pampakat te **helpen**. Maar misschien denk je 'wat kan ik nu doen?'

Manier 1:

Het is leuk en heel belangrijk als jij een **spreekbeurt** over de pampakat geeft. Dan kun je jouw klasgenoten meer vertellen over deze mooie kat. En waarom het niet zo goed gaat met de pampakat.

Tips!

- Begin je spreekbeurt met een **pampakat-quiz**.
- Laat mooie **plaatjes** en **foto's** van pampakatten zien.
- Laat **filmpjes** van pampakatten zien, kijk maar eens bij de links of op YouTube.
- Deel aan het einde van je spreekbeurt **informatie voor ouders** uit aan je klasgenoten.

Neem de **Flyer** mee over Stichting SPOTS die je in je e-mail hebt ontvangen.

Manier 2:

Je kunt **met je school of klas een actie voor de pampakat** bedenken. Je kunt bijvoorbeeld een **sponsorloop**, **loterij** of **rommelmarkt** organiseren. Of misschien heb je zelf nog een veel beter idee. Met het geld dat je daarmee verdient, kunnen jullie als klas of school een project voor het **behoud van de pampakat** steunen. Het geld kun je naar Stichting SPOTS overmaken en dan kun je erbij zeggen dat het geld bedoeld is voor de pampakat. In de mail die we gestuurd hebben, zit ook een A4 'organiseer een kattendag'. Hierin staan leuke acties die jij en je klasgenoten kunnen uitvoeren om de pampakat te helpen.

Op deze site vind je ook meer informatie:

<https://stichtingspots.nl/kids-corner/>

Wat doet Stichting SPOTS?

Er zijn in Nederland veel organisaties die zich voor allerlei dieren inzetten. Maar er was in Nederland **nog geen organisatie** die zich **inzet voor de katachtigen** die met **uitsterven worden bedreigd**. Daarom is in 2004 Stichting SPOTS opgericht. **SPOTS** staat voor **Save and Protect Our TreasureS** (bewaar en bescherm onze schatten). SPOTS betekent ook 'vlekken' (die veel katachtigen hebben) en SPOTS verwijst naar 'in de spotlights zetten'. Hiermee bedoelen we dat we zoveel mogelijk aandacht proberen te vragen voor de wilde katachtigen. Daarnaast staat SPOTS voor 'plekken'. Stichting SPOTS vraagt aandacht voor plekken op de wereld waar iets gedaan wordt voor natuurbescherming.

Knuffelfarms

Veel mensen bezoeken in Afrika en Azië projecten waar je kunt **knuffelen** met jonge tijgers en/of leeuwen. Deze dieren worden hiervoor speciaal gefokt en er wordt verteld dat deze dieren, als ze groot zijn geworden, worden teruggeplaatst in het wild. Maar dat kan helemaal niet! Dieren die gewend zijn geraakt aan mensen, kunnen niet voor zichzelf zorgen. Daarnaast is het eigenlijk heel erg zielig om te knuffelen met jonge leeuwjes of tijgers. De dieren worden namelijk al heel vroeg weggehaald bij hun moeder. En dat is verdrietig voor beide.

Stichting SPOTS probeert daarom ook voorlichting te geven over dit onderwerp. **Knuffelfarms** noemen wij deze plaatsen waar je kunt knuffelen met dieren zoals leeuwen en tijgers. Wij willen duidelijk maken dat knuffelen met roofdieren zoals leeuwen en tijgers, helemaal niet goed is. In de flyer die je ontvangen hebt in de email, is meer informatie terug te vinden over dit onderwerp.

WWW

Er is zelfs een aparte website waar je alles kunt lezen: <https://knuffelfarms.nl/>

Hoe werkt Stichting SPOTS?

- 🐾 SPOTS probeert in Nederland op allerlei manieren aandacht te vragen voor de katachtigen. Ze is bijvoorbeeld regelmatig **aanwezig in dierenparken, op scholen** en op **evenementen**. Hier vertellen de vrijwilligers van SPOTS over de **katachtigen** en dat heel veel van deze dieren met uitsterven worden bedreigd.
- 🐾 Maar SPOTS ontwikkelt ook **informatiemateriaal over de katachtigen voor kinderen zoals jij die graag een spreekbeurt willen geven over katachtigen**. Op onze website kan iedereen van alles lezen over alle wilde katten die in de wereld leven.
- 🐾 Daarnaast probeert SPOTS geld in te zamelen voor projecten die zij ondersteunt.

Op deze site vind je meer informatie:

<https://stichtingspots.nl/>

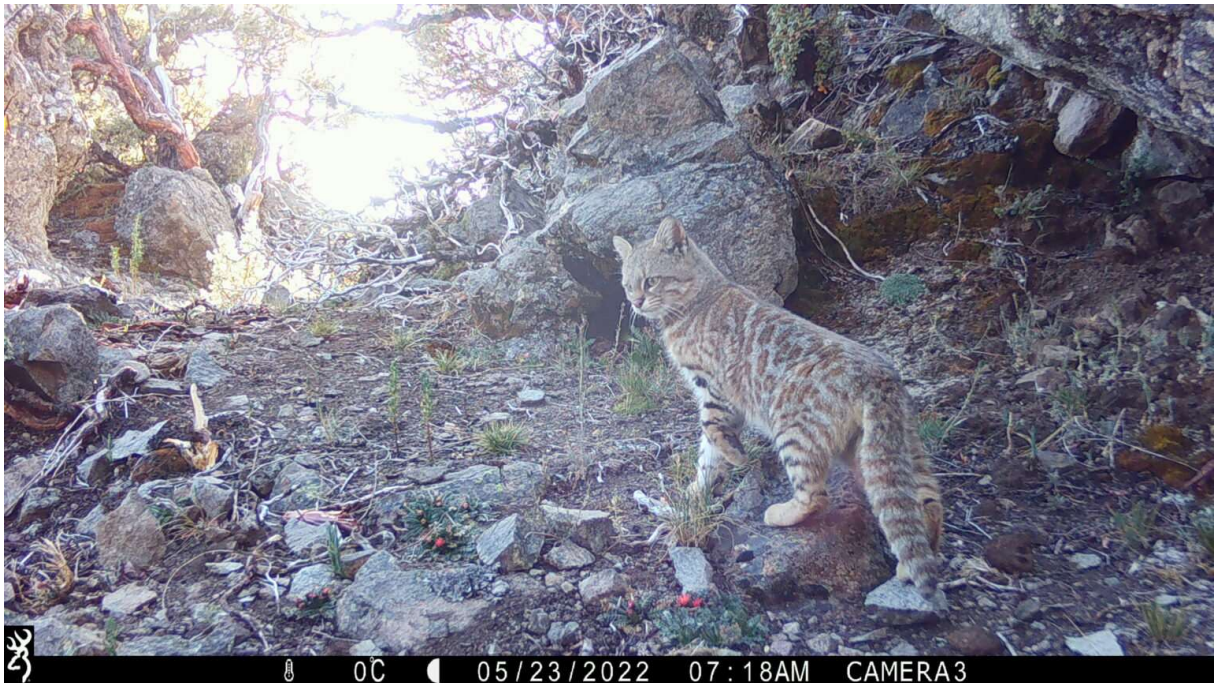
Copyright Pampa's Cat Working Group

Leuke weetjes

Wist je dat...?

- 🐾 De pampakat in Argentinië en Chili ook wel 'gato pajero' genoemd wordt? Dit betekent graskat;
- 🐾 Er tussen 1976 en 1979 maar liefst 78.000 vachten van pampakatten vanuit Argentinië naar andere landen werden gestuurd om te gebruiken in de bontindustrie? Gelukkig is dat nu verboden!
- 🐾 Er ook zwarte pampakatten voorkomen? We noemen dat melanistisch;
- 🐾 Een pampakitten bij de geboorte maar 130 gram weegt en blind is?
- 🐾 Pampakatten hun haren kunnen opzetten zodat ze groter lijken? Onze huiskat doet dat ook.

Op de foto boven zie je een pampakat. De foto is genomen met een **cameraval** in Argentinië. Op het kleine plaatje zie je zo'n cameraval aan een boom. Onderzoekers plaatsen deze camera's op een plek waarvan ze denken dat een bepaald dier daar voorkomt. Als een dier dan langs de camera loopt wordt er een foto genomen. Zo kunnen onderzoekers een heleboel gegevens verzamelen, zoals welke dieren er voorkomen, hoeveel, waar ze vooral voorkomen enz.

Eigenlijk is het meeste dat wij weten te danken aan dit soort cameravallen. Onderzoekers van de pampakat hebben deze kat zelf bijna nog nooit in het echt gezien.

Alle Links

WWW

Deze links kun je gebruiken voor handige **informatie**:

🐾 <https://stichtingspots.nl/onze-katten/alle-katachtigen/pampakat/>

🐾 <https://www.catsg.org/living-species-pampascats>

Op YouTube kun je filmpjes van de pampakat vinden, zoals deze;

🐾 <https://www.youtube.com/watch?v=fII8Tw7PHkA>

© Álvaro García - Pampa's Cat Working Group

Stichting SPOTS
LP van Mallandstraat 46
4754 AP Stampersgat
E: info@stichtingspots.nl
Tel: 06-4094 7232
<https://stichtingspots.nl/>
<https://knuffelfarms.nl/>

Rekeningnummer:
IBAN: NL90INGB0004611235
BIC: INGBNL2A

